

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TÜRKİYE ODALAR VE
BORSALAR BİRLİĞİ
BİLGİ HİZMETLERİ
DAİRESİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ EKİM 2009 YIL 4 SAYI 46

İÇİNDEKİLER

- 1 2023 İçin 105 Hedef
- 2 Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi Kuruldu
- 2 ICT / e-Challenges Ekim 2009'da İstanbul'da
- 3 Türkiye'nin Avrupa Bilgi Ekonomisine Katkıları Konferansı
- 3 Akademik Bilişim 2010
- 4 "Oyun 2009" Türkiye 14. Zeka Oyunları Yarışması
- 4 Türkiye'nin İlk Yer Gözlem Uydusu RASAT Uza-ya Gönderiliyor
- 5 Elektronik İhalede İlk Etap Başlıyor
- 6 Meteoroloji Alanında Devrim
- 7 Sanal Dünyada Güvenliğin Yolu Ekran Klavye-sinden Geçer

2023 İÇİN 105 HEDEF

Türkiye'nin 2023 Bilişim Hedefleri Raporu, Ulaştırma Şurası'nda masaya yatırıldı. 105 maddeden oluşan raporda; milli arama motoru, ücretsiz e-imza, uydu üretim merkezi, siber savaşa hazırlık, çevreci BT, uzaktan eğitim, uzaktan sağlık, posta tekelinin kaldırılması ve genişbant internet erişiminin tüm Türkiye'de yaygınlaştırılması gibi başlıklar yer alıyor.

Ulaştırma Bakanlığı 27 Eylül-1 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da 10.Ulaştırma Şurası'nı gerçekleştirecek. Ulaştırma Şurası öncesi gerçekleştirilen İletişim Altyapı Çalıştayı sonucunda hazırlanan raporda "Türkiye'nin 2023 Bilişim Hedefleri"ne ilişkin 105 ana hedef belirlendi. 10. Ulaştırma Şurası'nda masaya yatırılacak olan İletişim Altyapı Çalıştayı Raporu'nda Türkiye'nin yerli arama motorunu hayata geçirmesi öngörülüyor. Bilgi ve İletişim altyapısı ürünlerinde de Türkiye'nin en az birer ürün ya da çözümde dünyada bir numara olması sağlanacak.

Türkiye için bugün ve gelecekte önemli bir stratejik unsur olarak görülen uydu konusunda Türkiye kendi uydu üretim merkezini kuracak. Ayrıca kendi insan kaynaklarıyla ürettiği haberleşme ve gözlem uydularını da bölge ülkelerine pazarlayacak. Raporda yer alan hedefler arasında; sayısal uçurumu tamamen yok edecek politika ve düzenlemelerin yapılması da öngörülüyor. Toplumun tüm kesimlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine sahip olmasının ötesinde emekli, ev hanımı, öğrenci, işsiz ve kırsal kesim gençliğinin bu teknolojileri kullanmasını sağlayacak sosyal sorumluluk projelerinin gerçekleştirilmesi hedefleniyor. Raporda belirlenen diğer hedeflerde; vatandaş - devlet ilişkilerinde vatandaş birincil olarak tanımla-

yacak şekilde, her vatandaşa bir e-posta adresinin verildiği milli bir e-posta platformunun oluşturulması, uygulamaya ilköğretime başlayan her öğrenciye bir elektronik posta adresinin verilmesiyle başlanması ve yaygınlaştırılması sağlanacak. E-imzanın da herkese ücretsiz olarak dağıtılması konusu öngörülürken 18 yaşını dolduran tüm vatandaşlara e-imzanın otomatik olarak verilmesi sağlanacak. Çalıştay raporunda ortaya konulan bir başka hedefte ise; muhtarlıklar dahil olmak üzere kamu hizmeti sunan tüm kuruluşlar ile ticari faaliyette bulunan bütün kişi ve kuruluşların bir web sayfasına sahip olmaları zorunluluğu getirilecek. Ayrıca vatandaşlara yönelik e-Devlet Kapısı'nda her vatandaşın kendine özel bir web sayfası olacak. Vatandaşın kamu kurumlarında yer alan kişisel bilgileri de bu sayfada yer alacak.

Son yıllarda dünyada önemi artan çevreci BT (Green IT) konusunda da hedefler koyan çalıştay raporunda; küresel ısınmanın engellenmesi ve çevrenin korunması amacıyla yönelik olarak dünyada oluşan eğilimlere göre çalışmalar yapılacaktır. Bu paralelde çevreci BT olarak adlandırılan ve daha az enerji tüketimi yapan, güneş enerjisi ve alternatif enerji kaynaklarından beslenebilen, daha az çevre kirliliğine sebep olan teknolojilerin geliştirilmesi sağlanacak ve bu amaçla üniversitelerde gençlerin uzmanlaşacağı yeni mühendislik dalları oluşturulacak.

Günümüzde sıkça karşılaşılan siber ataklar ve bunlara bağlı kritik altyapıların korunması konusunda siber savaşa hazırlıklı olunması konusuna değinen raporda enerji, ulaştırma, haberleşme, su, güvenlik gibi alanlara ait kritik bilgi ve iletişim altyapılarının korunma-

sıyla ilgili çalışmaların yoğunlaştırılması öngörülüyor. Kritik bilgi ve iletişim altyapılarının korunmasıyla ilgili kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilaveten gerekirse tamamen bu konuya odaklanmış ayrı bir organizasyon görevlendirilebilecek. Afet, felaket, savaş ve saldırı gibi durumlarda kullanılmak üzere alternatif şebekeler kurulacak. Bu tür durumlarda bilgi ve iletişim altyapısının en kısa sürede tekrar ayağa kaldırılması için gerekli iş planları hazırlanacak.

Belirlenen Stratejik Hedefler:

Türkiye'nin İletişim altyapısının tüm ülke genelinde genişbant internetle sağlanması

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde dünya çapında ürünler üretebilen, geliştiren ve ihraç eden bir ülke haline gelmesi

Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması

2023 yılına kadar ülke genelinde internet hızının 100 kata kadar artırılması

Türkiye'nin kendi tesislerinde uydu üretebilir hale gelmesi

Sayısal uçurumun ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi

E-imzanın herkes tarafından kullanılabilir olması

Siber savaşa karşı ülkenin hazır olması ve kritik tesis ve bilgi merkezleri için üst düzey korunma sağlanması

Çevreci teknolojilerin geliştirilmesi ve bu alanda eğitimin artırılması

IPTV, mobil TV ve sayısal yayıncılık için gerekli altyapıların sağlanması

Uzaktan eğitim, uzaktan sağlık hizmeti güvenlik ve e-ticaret uygulamalarının geliştirilmesi

Posta alanında köklü değişiklikler gerçekleştirilmesi

BTHABER

DENİZ HAYDUTLUĞU BİLGİ SİSTEMİ KURULDU

Aden Körfezi ve Somali kıyılarında artan deniz korsanlığı faaliyetleriyle ilgili olarak, denizcilik müsteşarlığınca `Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi` oluşturuldu.

Türk ticaret gemileri tarafından da yoğun bir şekilde kullanılan Aden Körfezi ve Somali açıklarında yaşanan deniz haydutluğu ile mücadelede katkı sağlayan kuruluşlara Denizcilik Müsteşarlığı da katıldı. Denizcilik Müsteşarlığınca oluşturulan ``Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi`` ile söz konusu deniz alanından geçiş yapacak olan gemilerin geçiş bilgileri, bölgede görev yapan askeri gemilere bildirilecek. Ayrıca sistemle bu bilgilerin ilgili birimlere ulaşması kolaylaştırılırken, gemilere imkanlar dahilinde koruma hizmeti de verilecek. Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi`` ile Denizcilik Müsteşarlığı tarafından yayımlanan duyurularla gerek ulusal, gerekse uluslararası organizasyonlar tarafından yayımlanan ve rehber niteliğinde olan bilgi ve belgeler, gemi kaptanlarına, donatanlarına ve acentelerine daha hızlı ve etkin bir şekilde duyurulacak. Sistem, Gemi Geçiş Bildirimi, Duyurular, Rehber ve İstatistikler bölümlerinden oluşacak. Söz konusu sistemin verimli kullanılabilmesi için gemi kaptanları, donatanları ve acentelerinin bölgeden geçiş yapacak olan gemiye ilişkin verileri, oluşturulan sitede sağlıklı bir şekilde belirtecek. Sitede, yayımlanacak duyurular bölümünde, ticari gemilere, Müsteşarlığın, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda denizcilik sektöründe duyurulması gerekli görülen konular da yer alacak. Rehber`` bölümünde ise gerek ulusal, gerekse de uluslararası organizasyonlar tarafından, bölgede seyredecek olan gemi kaptanlarının almaları tavsiye edilen önlemler ve acil durum iletişim detayları gibi bilgileri içeren rehber niteliğindeki belgeler yayımlanacak. Bu bölüm, daha sağlıklı bir hizmet için devamlı güncel tutulacak.

DUNYABULTENİ.NET

ICT / E-CHALLENGES EKİM 2009'DA İSTANBUL'DA

e-Challenges e-2009 Konferansı 21-23 Ekim 2009 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilecek. Bu sene on dokuzuncusu düzenlenen ve Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen konferans, tüm dünyada önde gelen 650'den fazla ticari, devlet ve araştırma organizasyonunu bir araya getirerek bilgi ve tecrübelerin, alınan derslerin ve en iyi uygulamaların paylaşılmasını sağlayacaktır.

Tur&Bo ve TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi ICT ekibinin girişimleri sonucunda İstanbul'da yapılacak etkinlikte sosyal ve ekonomik güçlüklerin giderilmesi için ICT Uygulamaları konusunun üzerine yoğunlaşılacak, sergi ve standlar aracılığı mevcut çalışmalarının sonuçları da sergilenecektir. Faaliyet programı için http://www.echallenges.org/e2009/files/e2009_AdvanceProgramme.pdf , konferansın tematik öncelikleri için ise <http://www.echallenges.org/e2009/default.asp?page=themes> internet adresi ziyaret edilebilir.

Bunun dışında AB Çerçeve Programları ICT Alanı özelinde bilgi günü, proje pazarı gibi bir takım özel faaliyetler için hazırlıklarına başlanılan etkinlikte, dünyanın her yerinden gelen üst düzey araştırmacılar ile gerek çerçeve programları özelinde gerekse uzun vadeli bilimsel işbirlikler oluşturulması hususunda fırsatlar sunmaktadır.

e-Challenges kapsamında ayrıca Türk kuruluşlarının Ar-Ge çalışmalarını sergileyebilecekleri bir stand alanı da yer alacaktır.

TUR&BO

TÜRKİYE'NİN AVRUPA BİLGİ EKONOMİSİNE KATKILARI KONFERANSI

Avrupa Birliği Sivil Toplum Diyalogu Üniversiteler Hibe Projesi kapsamında "TEPEK -Türkiye'nin Avrupa Bilgi Ekonomisine Katkıları " konulu projenin 3. ulusal konferansı yapılacaktır.

1. Ulusal Konferans Bükreş, Romanya'da, 2. Ulusal Konferans ise Rotterdam Hollanda'da düzenlenmiştir. İş dünyası, kamu çalışanları, akademisyen ve öğrencilerin büyük ilgi gösterdiği bu konferansların 3.'sü 9 Ekim 2009 Cuma günü saat 9:00-12:30 arasında BİL-KENT Otel, Ankara'da gerçekleştirilecektir. Bilkent Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi işbirliği ile düzenlenen konferansta entelektüel sermaye, bilgi ekonomisi ve inovasyon konularında uzman konuklar aşağıdaki bildirilen sunumları yapacaklardır.

Konferans dili İngilizce olup, anında çeviri hizmeti ve kulaklık verilecektir. Katılım ücretsizdir.

PROGRAM

09:00 – 09:30 Kayıt

09.30 – 09.40 Açılış TEPEK Projesi - Türkiye'de Fikri Mülkiyet Hakları (Prof.Arzu Oğuz, Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE)

10.20 – 11.00 Üniversitelerin Entelektüel Sermayeleri (Prof.Dr.H.C.Constantin Bratianu, Academy of Economic Studies, Faculty of Business Administration, Department UNESCO,Bükreş, ROMANYA)

11.00 – 11.20 Çay/Kahve Arası

11.20 – 11:50 İnovasyon Yürütücüsü Olarak Entelektüel Sermaye (Prof. Dr. Daniel G. Andriessen, InHolland University of Applied Sciences, Center of Research in Intellectual Capital, Rotterdam, HOLLANDA)

11.50 – 12:30 Türkiye'nin Entelektüel Sermaye Raporu (Doç.Dr. Kamil Yılmaz, TÜSİAD Koç Üniversitesi Ekonomik Araştırmalar Forumu, İstanbul, TÜRKİYE)

12:30 – Sorular/Cevaplar

Bilgi İçin: Arzu Sibel İkinci (Bilkent Üniversitesi) e-mail: aikinci@bilkent.edu.tr tel: 290 50 18

AKADEMİK BİLİŞİM 2010

Üniversitelerde bilgi teknolojileri konusunda ilgili grupları biraraya getirerek, bilgi teknolojileri alt-yapısı, kullanımı, eğitimi ve üretimini tüm boyutlarıyla tanıtmak, tartışmak, tecrübeleri paylaşmak, ve ortak politika oluşturmak amaçlarıyla ulusal boyutta Akademik Bilişim 2010 konferansı, 10-12 Şubat tarihlerinde Muğla Üniversitesinde yapılacaktır. Konferansta davetli bildiriler, eğitim seminerleri ve yapılandırılmış çalışma grubu/açık oturum türü etkinlikler yapılacaktır. Konferans ilgili herkese açıktır.

Konferansın ana konuları şu başlıklardan oluşmaktadır: Bilgi Ekonomisi ve Bilgi Toplumu, Yeni Nesil İnternet: internet2, Ipv6, Gelecek İnternet, Mobil Ağlar, Teknolojiler ve Uygulamalar, İnternet Yasakları, Sansür ve Zararlı İçerik, İnternet, Demokrasi, Katılım ve Saydamlık, Gizlilik, Bireysel haklar, mahremiyet, Web.2.0 ve Sosyal Ağlar, Yeni İnternet teknolojileri, Wiki, RSS ve Birlikte Çalışma Ortamları, Semantik Web ve Xml, E-öğrenme, uzaktan-eğitim, karma eğitim, e-çevre, e-atık, yeşil BT, E-tarım, Tarımsal Bilişim, İnternet ve Medikal Bilişim, İnşaat Bilişimi, Kent Bilgi Sistemleri, Mekansal Bilişimi, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Haritalar ve Mashup, Özgür Yazılım, Açık Kaynak, e-devlet ve e-Türkiye, Açık Kaynak Ders Araçları, Açık Erişim, Bilgiye Erişim ve İfade Özgürlüğü, Bilişim Hukuku ve Fikri Haklar, E-kütüphanecilik, Enformasyon kaynakları, İndeksleme ve Taram, Altyapı, Yeni Teknolojiler ve Serbestleşme, Ulusal, Kurumsal ve Kampus Ağları, 3G, 4G Teknolojileri Wifi, WiMax, Mesh Ağları, Kurumsal İnternet Politikaları, Üniversite Bilişim Sistemleri, İnternet Yönetimi ve STK'lar, Türkiye'nin Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı, E-devlet, Kamu Ağları ve Etkin Devlet: Türkiye Deneyimleri, E-İş, M-İş, Yeni Ekonomi, İnternet Ekonomisi, Ağ Teknolojileri ve Güvenliği, Nesneler ve Kullanıcılar için Kimlik Yönetim, Bilişim Güvenliği ve Güvenlik Sistemleri, Kriptoloji ve E-imza, Yazılım Mühendisliği, Yazılım Geliştirme Ortamları, Gömülü Sistemler, Sistem ve Ağ Yönetimi, Veri Madenciliği, Veri Tabanı ve Yönetimi, Web Servisleri, İnternet Servislerinin Çalıştırılması, İnternet'te Türkçe kullanımı ve İçerik, İçerik Ağları, Eğitim Teknolojileri, İnternet ve Sosyal Bilimler, İnternet ve Sanat, E-kültür E-kültür, Sayısal Bölünme, KIEM ve İnternet Evleri, Bulut Hesaplama, Kuantum Hesaplama, Yüksek Başarım Bilişimi, İstenmeyen Trafik: Spam, Virüs, P2P, Araştırma ve İnovasyon Ağları, 7. Çerçeve ve Teknoparklar, Temel Bilişim Eğitimi.

Konferansla ilgili ayrıntılı bilgi için <http://ab.org.tr/ab10/> adresi ziyaret edilebilir.

"OYUN 2009" TÜRKİYE 14. ZEKA OYUNLARI YARIŞMASI

Türkiye Zeka Vakfı'nın, insanların düşünme alışkanlıkları ve yeteneklerini geliştirme katkıda bulunmak amacıyla düzenlediği Türkiye Zeka Oyunları Yarışması'nın 14'üncüsü başladı.

Türkiye Zekâ Vakfı'ndan alınan bilgiye göre "Oyun 2009" adıyla düzenlenen, yaş, cinsiyet ve eğitim gibi sınırlamaların olmadığı yarışma, üç aşamadan oluşuyor. Sayısal ve sözel alanlarda sorulan 10 soru, her yıl olduğu gibi Vakıf Başkanı Emrehan Halıcı tarafından hazırlandı.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın eleme sınavını tüm ilköğretim okulları ve Bilim Sanat Merkezlerine ulaştırdığı "OYUN 2009" Türkiye 14. Zekâ Oyunları Yarışması, 14 yaş altı, 14-21 yaş ve 21 yaş üstü olmak üzere üç kategoride yapılacaktır.

TOBB, Milli Eğitim Bakanlığı, ODTÜ ve TÜBİTAK tarafından desteklenen "OYUN 2009" Zekâ Oyunları Yarışmasına, Türkiye Zekâ Vakfı'nın internet sitesi üzerinden ya da Oyun Dergisi aracılığıyla katılmak mümkün.

Yarışmanın ilk elemesi 23 Ekim'de sona erecek. İlk elemeyi başarıyla geçen yarışmacılar önce yarı finale daha sonra da final sınavına katılacak.

Her yıl binlerce kişinin ter döktüğü yarışmanın finalinde, her kategoriden 8, toplam 24 kişi yarışabilecek. Birbirinden ilginç matematik, mantık ve sözel soruların sorulduğu yazılı sınavı, jüri üyeleri önünde yapılan sözlü sınav takip edecek.

Yarışmacılara aktüel konular, bilim, sanat, genel kültür ve benzeri alanlarda da sorular yöneltilecek.

TÜRKİYE'NİN İLK YER GÖZLEM UYDUSU RASAT UZAYA GÖNDERİLİYOR

TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY), Devlet Planlama Teşkilatı tarafından sağlanan kaynakla Türkiye'de tasarlanıp üretilen ilk gözetleme uydusu RASAT'ı 2010 yılında uzaya gönderecek.

Tasarım, üretim ve test aşamalarının tamamının Türk mühendisler tarafından gerçekleştirildiği ilk uydu olan RASAT ile TÜBİTAK UZAY tarafından tasarlanıp geliştirilen uydu sistemlerinin uzayda denenmesi ve tarihçe kazanarak diğer milli uydu görevlerinde kullanılması hedefleniyor. RASAT'tan elde edilecek uydu görüntüleri ayrıca, şehir bölge planlama, ormancılık, tarım, afet izleme ve benzeri başka amaçlarla da kullanılabilecek.

Uydu yapma yeteneğimizi göstermek ve uydu görüntüleri sağlamak amacıyla üretilen RASAT'ın International Space Company Kosmotras (ISCK - Uluslararası Uzay Şirketi Kosmotras) adlı şirketin işlettiği, Ukrayna yapımı Dnepr fırlatma aracı ile fırlatılması planlanıyor. Fırlatma Rusya'nın güneydoğusundaki Orenburg bölgesinde bulunan Yasny fırlatma üssünden gerçekleştirilecek. RASAT uydusu çoklu uydu fırlatmasına katılan uydulardan biri olacak. Fırlatma dünyanın en güçlü kıtalararası balistik füzesi olan SS-18'den geliştirilen Dnepr fırlatma aracı ile gerçekleştirilecek. Dnepr, günümüzde alçak yörüngeye yapılan mini uydu fırlatmaları için kullanılan en hassas ve etkin fırlatma araçlarından biri olarak biliniyor. Prototip geliştirme ve operasyonel fırlatma aracı üretme sürecinde 160'ın üzerinde SS-18 roket fırlatması yapılmış ve bunların 13 tanesi Dnepr programı kapsamında gerçekleştirilmişti. RASAT'ın katılacağı fırlatmanın, Dnepr fırlatma aracının uydu taşımak için yapacağı 17. fırlatma olması planlanıyor.

BTHABER

ELEKTRONİK İHALEDE İLK ETAP BAŞLIYOR

Kamu ihalelerinin elektronik ortamda yapılmasını öngören e-ihale süreci, yıl sonuna kadar tıbbi cihazlar ve sarf malzemeleri alanında başlatılıyor. Tüm sektörleri kapsayan ikinci adım ise 2010 yılı sonunda atılacak.

Kamu İhale Kurumu adına bir yetkili, Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Aralık 2008'de yapılan değişiklikle elektronik ihale çalışmalarının ivme kazandığını belirterek, altyapıyı hazırlamaya yönelik çalışmaların büyük ölçüde tamamlandığını söyledi.

İhale için gereken belgelerin elektronik ortamda sağlanabilmesi için tüm ilgili kurumlarla işbirliği protokolleri imzalanması gerektiğini kaydeden yetkili, vergi borcu için Gelir İdaresi Başkanlığı, sigorta borcu için Sosyal Güvenlik Kurumu, nüfus bilgileri için MERNİS, geçici teminat mektubu için Türk Bankalar Birliği ve Türk Katılım Bankaları Birliği, idare kayıtları için Muhasebat Genel Müdürlüğü, e-devlet kapısı için TÜRKSAT ve satın alma kalemleri için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası ile entegrasyon halinde olduklarını kaydetti.

Elektronik ihaleye geçiş sürecinde iki aşama öngördüklerini belirten yetkili, "tıbbi cihaz ve sarf malzemeleri" alanında altyapıyı 2009 yılı sonuna kadar bitireceklerini söyledi. yetkili,

2010 yılı sonunda da tüm sektörlerle yönelik altyapının tamamlanmış olacağını dile getirdi.

E-ihalenin uygulanabilmesi için sistemden yararlanacak kurumların da altyapılarını hazırlaması gerektiğini anlatan yetkili, teknik altyapı için "sadece elektronik ortamda Kuruma ulaşmalarının yeterli olduğunu", ancak sistemi kullanacak personelin eğitiminin daha fazla önem taşıdığını kaydetti. Gül, kurumlara yönelik eğitim programına da yakında başlayacaklarını belirtti.

Yetkili, tıbbi malzemelerle ilgili bir dönem pilot uygulama yapıldığının anımsatılarak, sürece yönelik soru sorulması üzerine, "O dönemde henüz mevzuatımız elektronik ortamda teklif verilmesine müsaade etmiyordu, o aşamaya ancak 5 Aralık'ta yayımlanan kanunla geçtik. Önceki pilot uygulamalar daha ziyade doğrudan temin kapsamındaki alımlarla ilgiliydi ve gönüllülük esasıyla yürütülmüştü" dedi.

Yeni aşamanın, söz konusu alandaki tüm alımlarda, elektronik ortamda şartname hazırlanmasından teklif götürülmesine ve sonucun duyurulmasına kadar bütün süreci kapsayacağını anlatan yetkili, ancak yine idarelerin, en azından ilk aşamada elektronik ihaleyi zorunlu kılmayacağını söyledi.

Zorunlu olmama gerekçesinin sorulmasına karşılık da yetkili, Kamu İhale Kurumunun zorlayıcı olamayacağını, inisiyatifin idarelerde bulunduğunu belirterek, "Her idarenin elektronik ihale yapacak kadar gerek donanım altyapısı gerekse insan gücü olmayabilir, en azından ilk aşamalarda. Ancak ileriki aşamalarda idari bir talimatla zorunlu hale getirilebilir" diye konuştu.

İlk adımın neden tıbbi malzemelerde atıldığına ilişkin soru üzerine de Gül, bunun, söz konusu alanda veri altyapısının, ürün kodlarının elektronik ortamda hazır bulunmasından kaynaklandığını söyledi.

METEOROLOJİ ALANINDA DEVİRİM

Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü çalışmaları için saniyede 3.4 trilyon işlem yapan bir bilgisayar kurulduğunu belirterek, hava tahmin süresinin 15 dakikaya kadar ineceğini bildirdi.

Bakanlık, Devlet Meteoroloji İşleri Konferans Salonu'nda düzenlenen meteorolojik verilerin hızlı elde edilmesinde kullanılacak yüksek performanslı bilgisayar ile meteorolojik araçların kalibre edileceği kalibrasyon merkezinin açılışını yaptı. Yüksek performanslı bilgisayarın meteorolojinin gerçekleştirmeyi planladığı, "dünyada ilk on meteoroloji teşkilatı arasına girme" hedefine ulaşmasında yardımcı olacağını belirten bakanlık adına bir yetkili, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından kullanılan yüksek teknoloji ürünü cihazların büyük faydalarının görüldüğünü kaydetti.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün teknolojiyi geliştirme konusunda hızlı bir adım attığını belirten yetkili, kurumun hava tahminlerinde yüzde 90'a varan tahmin oranıyla takdir topladığını söyledi. Meteorolojide hizmete sokulacak yüksek performanslı bilgisayar hakkında da bilgi veren yetkili, cihaz sayesinde tahminlerde sürat ve isabet oranının artacağını söyledi. Yüksek performanslı bilgisayarın geçmişte kullanılan cihazlardan 42 kat daha hızlı işlem yapabildiğine dikkati çeken yetkili, "Teknoloji nereden nereye geldi. Biz üniversite öğrencisiyken hesaplarımızı sürgülü hesap makineleriyle yapardık. İşte oradan buraya geldi. Bugün Meteorolojiye saniyede 3.4 trilyon işlem yapan süper bir bilgisayar kuruyoruz. Bu çok kısa sürede gerçekleşti" dedi.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü adına bir yetkili de yüksek performanslı bilgisayarın Türkiye'nin birinci, Avrupa'nın da ikinci en kapasiteli bilgisayarı olduğunu söyledi. Bilgisayar sayesinde hizmet verilen sek-

törlere, daha kaliteli veriler ulaştırabileceklerini anlatan yetkili, cihazın erken uyarı sisteminin geliştirilmesinde de kullanılacağını ifade etti.

İlgili bakanlık adına konuşan yetkili, açılış töreninin ardından gazetecilerin sorularını yanıtladı. Bir gazetecinin, "Sistemle sel gibi faaliyetlerin daha önceden tespit edilebileceği söylendi. Sistem daha önce kurulsaydı İstanbul'daki sel felaketi önceden belirlenip vatandaşlar uyarılamaz mıydı?" sorusu üzerine yetkili, "Sistemin önemi tabii ki çok büyük. Ama bu tip teknolojiler zamanla yarışır. Yani 30 yıl önce bulmaya çalışsanız böyle bir teknoloji zaten yoktu" yanıtını verdi.

Yetkili, bakanlık bünyesinde kullanılan 4 meteorolojik radarın büyük faydalarının görüldüğünü, 6 radar daha kurulması için çalışmaların sürdüğünü bildirdi. Bir başka gazetecinin, "Yani net bir şey söyleyebiliyor muyuz? On dakika sonra yağış olabilecek diyebiliyor muyuz?" sorusu üzerine yetkili, yüksek performanslı bilgisayarın tahmin süresini 15 dakikaya indirdiğini kaydetti. Yetkili, şöyle devam etti: "Ancak şunu da ifade etmemde fayda var. Biz uyarıyoruz ama vatandaşlar bunu dikkate almıyor bazen. Mesela Giresun'da Temmuz ayındaki ilk uyarımızda vatandaşlar 'Nasıl olsa kuvvetli bir yağış olmaz' düşüncesiyle dikkate almadılar. 20 Temmuz'dan bir hafta sonra daha kuvvetli yağış geliyor deyince. Bütün kurum ve kuruluşlar hoparlörlerle duyurdu. Vatandaşlar da önlemlerini aldılar. İkinci taşkın daha da büyük olmasına rağmen mal ve can kaybı yaşanmadı. Bunun şu faydası olacak, bu bir modellemedir, tahmindir, tutarlılık oranı yüzde 90'dır. Yüzde yüz isabet söz konusu değil şu anda. Cihaz bu modellerin işletilmesinde süreyi kısaltacak."

AA

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ

Aylık Bilişim Teknolojileri
Haber Bülteni
Yıl: 4 Sayı: 46
Ekim 2009

Her ayın ilk iş günü elektronik
olarak yayınlanır ve dağıtılır.

Dumlupınar Bulvarı No:252
(Eskişehir Yolu 9.Km)
ANKARA
Tel : 312-218 20 00
Faks : 312-219 40 90—93
sinan.kilic@tobb.org.tr

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ

SANAL DÜNYADA GÜVENLİĞİN YOLU EKRAN KLAVYESİNDEN GEÇER

Bilgisayarların ve internetin gelişmesiyle ilgili alanlardaki her türlü işin yapılış yöntemi de kaçınılmaz olarak değişti.

Giderek daha kolay ve hızlı olana doğru kayan işlemler, kullanıcıların hayatını her geçen gün daha da kolaylaştırdı ancak bu kolaylık bazı kullanıcıların hiç istemedikleri durumlarla karşılaşmalarının da yolunu açtı.

Bundan yaklaşık on beş sene öncesine kadar kötü niyetli kişiler başkalarının bilgisayarlarına zarar vermek ya da bilgilerine ulaşmak için zararlı yazılımları disket gibi ortamlarda dolaştırıyorlardı. Bu tür medyalar da yer alan programlara bulaştırılmış olan virüsler elden ele dolaşarak yayıldıkları bilgisayarlarda programlandıkları işlevleri yerine getiriyorlar hatta bilgisayarı kullanılmaz hale getirebiliyorlardı. Yine de çoğu zaman verilen zararlar bu durumdan daha ileri gidemiyordu yani kötü niyetli kişiler en fazla egolarını tatmin edebiliyorlardı.

Söz konusu bu durum internetin devreye girmesi ve gelişmesiyle giderek değişmeye başladı. Artık ucuzlayan fiyatlar ve yapılan yatırımlar sayesinde geniş bant internet kullanımının çok rahat erişilebilir hale gelmesiyle artık çok sayıda bilgisayar açılır açılmaz direk internete bağlanıyor ya da bağlantı hiç kesilmeden sürekli açık kalıyor. Böylece bilgisayarlar kötü niyetli kişiler için daha kolay erişilebilir duruma geliyorlar. Üstelik artık amaçları sadece zarar vermek değil aynı zamanda kişisel bilgilerin de çalınması oluyor.

İnternetin sağladığı olanaklar, eskiden çok zor olan dosya ve bilgilerin transferine imkan sağladığı için kul-

lanıcıların bilgilerini korumak ve zararlı yazılımların oluşturacağı istenmeyen durumlardan uzak durabilmek için azami dikkat göstermeleri ve belli başlı bazı tedbirleri almaları gerekiyor.

Bu tedbirlerden en eski olanı ve en bilineni güvenilir olmayan ya da tanınmayan bir kaynaktan gelen hiçbir dosyanın ve elektronik postanın açılmamaları gerektiğidir. Kötü niyetli kişiler, kurbanların ilgilerini çekebilmek için birbirinden cazip ve merak uyandırıcı dosya adları kullanabilmektedirler ancak sonradan istenmeyen durumların ortaya çıkmaması için bu tür ileti ve dosyalara kesinlikle itibar edilmemelidir.

Diğer bir tedbir de sistemde bir güvenlik yazılımı bulundurmadır. Burada güvenlik yazılımından kastedilen sadece anti-virüs programı değildir. Bilgisayarlara zarar vermenin trojan, spyware, keylogger gibi bir çok yolu olduğu için kullanıcıların komple güvenlik çözümü sunan yazılım paketlerine yönelmeleri gerekmektedir. Anti-virüs yazılımı üreten hemen hemen her firma aynı zamanda bu tür çözümler de sunmaktadır.

Kötü niyetli kişilerin bilgileri elde etmek için kullandıkları yöntemler değiştikçe; kullanıcıların da korunma yöntemleri değişmektedir. Yukarıda bahsedilen güvenlik yazılımları her geçen gün geliştikleri için hacker denen kişiler de artık insanların bir anlık dalgınlıklarından faydalanarak amaçlarına ulaşmaya çalışıyorlar.

Artık virüs yerine klavyenin ve farenin hareketlerini kontrol ve kayıt eden sonra da kötü niyetli kişilere bu bilgileri e-posta yoluyla ulaştıran keylogger adı verilen yazılımlar daha fazla

kullanılmaya başlandı. Bu yazılımlardan bazıları tuşlara basıldığında ekran görüntüsünü bile kaydedebiliyorlar.

Bu tür yazılımlardan korunmak için daha önce sözü edilen güvenlik yazılımları ve anti-logger adı verilen programlar kullanılabilir. Ayrıca bu nokta da kullanıcıların da biraz daha fazla hassasiyet göstermeleri gerekmektedir. Bankacılık ya da alışveriş işlemleri gibi hesap bilgilerini girdikleri sayfalarda mutlaka ekran klavyesi ya da sanal klavye kullanılmalıdır. Günümüzde her işletim sistemi bünyesinde bir ekran klavyesi barındırmaktadır. Bu sistemde ekranda bir klavye belirir ve kullanıcılar girmek istedikleri bilgileri ekrandaki klavyenin üzerindeki harflere fare ile tıklayarak girerler. Böylece keylogger programları da klavye girdilerini de kaydedememiş olurlar.

Zaten bir çok kullanıcının hesap bilgileriyle işlem yapan site gerekli alanlarda sanal klavye sunuyor. Şifre ya da herhangi önemli bir bilginin yazılması gereken bir alana tıklandığı takdirde sayfanın bir yerinde küçük bir klavye uygulaması açılıyor. Bu tür durumlarda kullanıcılar mutlaka bu uygulamaları kullanmalıdırlar.

Özellikle internet kafe gibi bir çok insanın kullandığı mekanlarda mümkün olduğunca bu tür sitelerin kullanımından sakınılmalıdır. Eğer böyle bir mecburiyet varsa sanal klavye kesinlikle kullanılmalıdır. Çoğu kullanıcı ekran klavyesini kullanmaya üşenir ve kullanımını yavaş bulur ancak bu, sadece daha sonra çok daha can sıkıcı durumların ortaya çıkmasını önlemek için küçük bir bedeldir.

(sinan.kilic@tobb.org.tr)